

Foranstaltninger i denne Tid. Det er derfor meningsløst, at enkelte Bankdirektører skal have Ret til egenmægtigt at fastsætte denne Rente, nærmest af Hensyn til, hvad der er mest fordelagtigt for deres faa Aktionærer. Disse er jo dækket; de faar 10 pCt., selv om de har købt Aktierne til en lav Kurs. 10 pCt. faar Nationalbankens Aktionærer og de førende Storbankers 12 pCt.; men Indskydernes Rente bliver kun gennemsnitlig 3½ pCt. Da Bankdirektørerne ikke efter mit Skøn har et aabent Øje for Landets Tarv, anser jeg det for en heldig Foranstaltning, at Regering og Rigsdag fastsætter Diskontoen, selvfølgelig med Hensyn paa Diskontoen i andre Lande. Befolkningens Interesser vilde under denne Ordning blive bedre varetaget, end de nu bliver.

Jeg understreger endnu en Gang, at det er fuldstændig meningsløst, at enkelte Mænd er enevældige paa det uhyre vigtige Omraade. Bankerne er et saa vigtigt Led i det moderne Samfund, at Samfundet ogsaa bør have Ret til at øve Kontrol. Bankerne arbejder med Samfundsborgernes opsparede Penge, der løber sammen som Frugterne af Befolkningens Arbejde, og disse Midler bør derfor atter stilles til Befolkningens Raadighed paa de Betingelser, som bedst tjener Befolkningen og hele Samfundets Tarv. En Bruttofortjeneste paa indtil 157 pCt. for at laane andres Penge ud — dette er en fuldstændig Meningsløshed. Denne Kendsgerning danner den styggeste Modsætning til de kendte, idelige Raab om Nedsættelse af Arbejdernes Lønninger. Nej, en Nedsættelse af Bankernes Udlaansrente, det er en af de Veje, vi skal ud, tilmed da Bankernes egne Arbejdslønninger følger Pristallets Dalen, hvorved Bankernes Udgifter ogsaa daler automatisk. „Det vilde da være socialt ønskeligt, om Kapitalrenten, som den arbejdsfrie Indtægt den er, kunde begrænses det mest mulige. En synkende Rente vilde da betyde en Styrkelse af Arbejdets Stilling overfor Kapitalen, og herved vilde det sociale Modsætningsforhold imellem besiddende og besiddelsesløse mildnes“. Dette skriver K. Riis-Hansen i sin „Samfundskøkonomiens Grundtræk“. Jeg gør disse K. Riis-Hansens Ord til mine.

Jeg skal endelig tale lidt om et andet økonomisk Problem, nemlig om Landarbejdernes Kaar, set i Forbindelse med den nuværende politiske Situation. I Landarbejderforbundets sidste Beretning hedder det bl. a. herom — med den højtærede

Formands Tilladelse skal jeg oplæse nogle faa Linier deraf —: „Fra samme Dag, vi fik den Neergaard-J.C. Christensenske Regering, var Arbejderklassens Fremmarch i denne Omgang strandet. Umiddelbart efter Regeringsskiftet blev Kravet om Arbejdslønnens Reduktion rejst, og dette Krav blev lyst i Kuld og Køn af Regeringen. Først i Aaret 1921 befandt vi os derfor under Tilstande, der først og fremmest var karakteriseret af: et igennem Maaneder mod Arbejderklassen oparbejdet Had og Raseri, som først og fremmest gav sig Udslag i Krav om kolossale Lønnedsættelser“.

Dette er de organiserede Landarbejderes Opfattelse, og denne er rigtig. Det er altsaa en dyr Fornøjelse for Smaafolk at stemme paa Venstre. Et af Venstres Hovedformaal er, som man ser, netop Arbejderklassens Underkuelse og Lønnens Foringelse. Dette Emne uddybede den højtærede Landbrugsminister Hr. Madsen-Mygdal yderligere paa et Møde i Ringsted den 11. September. Han udtalte ifølge det officielle Referat — jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det —: „Organisationsaftalerne er blevet til Ødelæggelse af Næringsfriheden. Den gølge Stribe findes i Statsindgrebene og Tvangsftalerne (altsaa Tarifferne), men ikke i Frihedens Kølvan. I den Kamp, som finder Sted, staar Socialdemokraterne som Reaktionens Haandlangere. Derfor har der ingen Sinde som nu været Brug for en kraftig Venstrepolitik“. Altsaa „den gølge Stribe“ det er Tarifferne, Tvangsftalerne, ifølge hvilke en Arbejdsgiver ikke maa sulte eller skambyde sine Arbejdere. Men „Frihedens Kølvan“, det er Arbejdsgivernes Magt til at fastsætte Daglønnen, som de selv vil. Og „Reaktionens Haandlangere“ det er dem, som kæmper for Organisationernes Indflydelse. Ministerens enkle, kraftige Sætninger — de minder om Sagastilen — beviser hans Begejstring. Men det var en slet Sag, han talte for. Han vilde ogsaa trykke de fattigste af alle Arbejderne endnu længere ned. Og hans Planer kan lykkes, hvis Arbejderne ikke af al Kraft støtter deres Organisationer. Ministerens politiske Venner følger nemlig Partien — med Glæde. Jeg erfarer, at Gaardejere byder 2—3 Kr. i Dagløn. Saa skamløst optræder Arbejdsgivere paa Landet under Landbrugsministerens Næringsfrihed.

Udvalget angaaende Grundforbedring har vakt pinlig Opmærksomhed Landet rundt ved ganske egenmægtigt og udenom Organisationerne at ville fastsætte Priser for forskellige Jordarbejder, som var ensbetydende med en meget klækkelig Løn-